

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Humanitar Kolleci

Təsdiq edirəm:
Tədris işləri birə direktor müavini:
_____ İ.Əyyubova.

" ___ " " _____ " 2019-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: Məktəbəqədər təlim və tərbiyə

Şöbə: Pedaqoji.

Fənn Birləşmə komissiyası: Azərbaycan dili və ədəbiyyat

I.Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Loqopediya

Kodu: IPF-B302

Tədris ili: (2019-2020 tədris ili) Semestr: payız

Tədris yükü: cəmi: 60 saat , Auditoriya saati - (30 saat mühazirə, 30 saat məşğələ)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 4 kredit

Auditoriya N: 221

E-mail ünvanı: ilxame.@gmail.com

Saat: I-ci gün 10¹⁵-11⁵⁰ II-ci gün 08³⁰-10⁰⁵

II.Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: Muradova İlhamə Rakif qızı

Məsləhət günləri və saati: IV gün 13⁰⁰

FBK-nın ünvanı: Lənkəran ş. Şirəli Axundov 31.

III.Tövsiyyə olunan dərslik, dərs vəsaitivə metodik vəsaitlər:

Əsas

1. “Loqopediyanın nəzəri əsasları” Bakı.-1999
2. Z.M.Əzizova, R.Q. Cəfərova, S.N.İsmayılov ““Loqopediyanın nəzəri əsasları”haqqında ümumi məlumat” 2008
3. İnternet resursları

IV. Fənnin təsviri:

Nitq qüsurlarının aradan qaldırılması və qarşısının alınması şəxsiyyətin hormonik inkişafına kömək edərək bilikləri qazanmaq üçün mövcud maneləri aradan qaldırılmasına şərait yaradır.

V. Fənnin məqsədi:

“Məktəbəqədər təlim –tərbiyə ixtisasında “Loqopediya” fənninin əsas məqsəd və vəzifəsi nitq qusurları uşaqların xüsusi təlim-tərbiyə qanunauyğunluqlarını öyrənməkdir. Bu məqsədlə nitq qanunlarının yaranması və səbəbləri xarakteri və strukturu açıqlanır.

VI. Davamiyyətə verilən tələblər:

Dərstdə davamiyyətə görə verilən maksimum bal 10 baldır. Balın miqdarı əsasən: tələbə semestr ərzində fənn üzrə bütün dərslərdə iştirak etdiyi halda ona 10 bal verilir; semestr ərzində fənnin tədrisinə ayrılan saatların hər buraxılan 10%- nə 1 bal çıxılır; Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı normativ sənədlərdə müəyyən olunmuş həddən yuxarı (25%-dən çox) olduğu halda tələbə həmin fənnin imtahana buraxılmır və onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır və sonradan onun haqqında müvafiq qərar qəbul edilir.

VII. Qiymətləndirmə:

Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 10 bal sərbəst işlərin tərtib olunmasına görə, 10 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə, 20 bal kollektivlərə görə, 10 bal dərslərə davamiyyətinə görə.

İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

-10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

-9 bal- tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açar bilər.

-8 bal- tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;

-7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir

-6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

-5 bal- tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.

-4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;

-3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;

-1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

-0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semester ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

91-100 bal- əla (A)

81-90 bal- çox yaxşı (B)

71-80 bal- yaxşı (C)

61-70 bal- kafi (D)

51-60 bal – qənaətbəxş (E)

51-baldan aşağı- qeyri-kafi (F)

Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Kollecın daxili nizam –intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

VIII. Təqvim mövzu planı: Mühazirə: 30saat , seminar 30 saat , Cəmi :60

Nö	Keçirilən mühazirə, seminar mövzularının məzmunu	Saat müh	Saat sem	Tarix
1.	Mövzu №1. Loqopediya haqqında məlumat Plan: 1. Loqopediya pedaqoji elm kimi	2	2	

	2. Məktəbəqədər və məktəb yaşlı uşaqların loqopedik xüsusiyyətləri			
2.	Mövzu №2. Nitq aparatının anatomik fizioloji quruluşu Plan: 1. Uşaqda düzgün və rəvan nitqin formalaşdırılması 2. Periferik nitq aparatı	2	2	
3.	Mövzu №3. Nitq qüsurlarının təsnifatı Plan: 1. Nitq qüsurlarını yaradan səbəblər 2. Uşaqlarda nitq patologiyasının səbəbləri 3. Kliniki təsnifata görə nitq qüsurları	2	2	
4.	Mövzu №4. Uşaqlarda nitq qüsurlarının tibbi cəhətdən öyrənilməsi Plan: 1. Loqopediyanın neyro-fiziologiya, neyro-psixologiya və nevrologiya ilə əlaqəsi 2. Siner sisteminin üzvü xəstəlikləri 3. Nitq fəaliyyətinin pozukmasına səbəb olan xəstəliklərin patogenik terapiyası	2	2	
5.	Mövzu: №5. Afaziya Plan: 1. Efferent motor afaziya Afferent motor afaziya 2. Dinamik afaziya 3.	2	2	
6.	Mövzu: №6. Alaliya Plan: 1. Erkən uşaqlıq çağlarında nitqin inkişafdan qalması 2. Fonematik, leksik, qramatik nitq komponentlərinin pozulması 3. Sensor alaliya	2	2	
7.	Mövzu: №7. Dislaliya Plan: 1. Funksional dislaliya 2. Mexaniki dislaliya 3. Qammatizm	2	2	
8.	Mövzu: №8. Rinolaliya Plan: 1. Anatomik-fizioloji çatışmazlıq 2. Qapalı rinolaliya 3. Açıq rinolaliya	2	2	
9.	Mövzu: №9. Dizatriya Plan: 1. Dizatriyanın kliniki formaları. Bulbar dizatriya 2. Pseudobulbar dizatriya 3. Qabıqaltı dizatriya	2	2	
10.	Mövzu: №10. Bradilaliya Plan: 1. Nitq tempinin pozukması 2. Qeyri-nitq simptomları 3. Daxili və xarici nitqin zəifləməsi	2	2	
11.	Mövzu: №11. Taxilaliya Plan: 1. Patoloji sujetlənmiş nitq tempi 2. Poltern nitq 3. Poltern nitqin növləri	2	2	

12.	Mövzu: №12. Kəkələmə onun təsnifatı, müayinəsi Plan: 1. Kəkələmənin təsnifatı 2. Solaxaylıqla bağlı kəkələmə 3. Liqofobiya, naqislik hissi	2	2	
13.	Mövzu: №13 Eşitmə qüsurlu uşaqlarda nitq qüsurları Plan: 1. Uşağın eşitmə funksiyasının normal inkişaf prosesi 2. Loqopedin uşağın eşitməsinin müayinəsi 3. Ağırşidən uşağların nitqinin vəziyyəti	2	2	
14.	Mövzu: №14. Oxu və yazı qüsurlarının aşkar edilməsi Plan: 1. Oxu və yazı qüsurları olan uşaqlarla metodların müayinə sxemi 2. Disqrafiyalı və disleksiyalı uşağların loqopedik müayinəsi	2	2	
15.	Mövzu: №15. İbtidai sinif şagirdlərində oxu və yazı qüsurlarının korreksiyası Plan: 1. Loqopedik iş zamanı ibtidai sinif şagirdləri üzərində aparılan işlər 2. Fonematik disleksiya 3. Artikulyar –akestik disqrafiya	2	2	
Cəmi:60		30	30	

IX. Sərbəst iş mövzuları:

1. Məktəbəqədər və məktəb yaşlı uşaqların loqopedik xüsusiyyətləri
2. Loqopediyanın neyro-fiziologiya, neyro-psixologiya və nevrologiya ilə əlaqəsi
3. Efferent motor afaziya
4. Dinamik afaziya
5. Semantik, sensor afanziya
6. Erkən uşaqlıq çağlarında nitqin inkişafdan qalması
7. Alaliya. Sensor alaliya
8. Dislaliya
9. Funksional dislaliya
10. Mexaniki dislaliya
11. Qammatizm
12. Rinolaliya. Qap və açıq rinolal
13. Dizartriya
14. Qabıqaltı dizartriya
15. Psevdoşulbar dizartriya
16. Daxili və xarici nitqin zəifləməsi
17. Poltern nitq
18. Poltern nitqin növləri
19. Kəkələmənin təsnifatı
20. Solaxaylıqla bağlı kəkələmə
21. Uşağın eşitmə funksiyasının normal inkişaf prosesi
22. Loqopedin uşağın eşitməsinin müayinəsi
23. Oxu və yazı qüsurları olan uşaqlarla metodların müayinə sxemi
24. Artukilyar-akestik disqrafiya
25. Nitq inkişafı mərhələləri

X. Kollokvium sualları

1. Loqopediya pedaqoji elm kimi
2. Loqopediya elminin qarşısında duran vəzifələr
3. Məktəbəqədər və məktəb yaşlı uşaqların loqopedik xüsusiyyətləri
4. Periferik nitq aparatı
5. Uşaqda düzgün və rəvan nitqin formalaşdırılması
6. Nitq qüsurlarını yaradan şöbələr
7. Nitq qüsurlarını yaradan səbəblər
8. Uşaqlarda nitq qüsurlarının səbəbləri
9. Kliniki təsnifata görə nitq qüsurları
10. Loqapediyanın neyro-fiziologiya, neyro- psixologiya və nevrologiya ilə əlaqəsi
11. Sinir sisteminin üzvü xəstəlikləri
12. Nitq fəaliyyətinin pozulmasına səbəb olan xəstəliklərin patogenik terapiyası
13. Afferent motor afaziya Afferent motor afaziya
14. Semantik, sensor afanziya Dinamik afaziya
15. Erkən uşaqlıq çağlarında nitqin inkişafdan qalması
16. Fonematik, leksik, qramatik nitq komponentlərinin pozulması
17. Dislaliya
18. Funksional dislaliya. Mexaniki dislaliya
19. Rinolaliya
20. Dizatriyanın kliniki formaları Bulbar dizatriya. Qabıqaltı dizatriya
- 21 Nitq tempinin pozulması
22. Qeyri nitq simptomları
23. Taxilaliya
24. Kəxələmə və onun təsnifatı və müayinəsi

XI. İmtahan sualları.

1. Loqopediya pedaqoji elm kimi
2. Loqopediya elminin qarşısında duran vəzifələr
3. Uşaqda düzgün və rəvan nitqin formalaşdırılması
4. Periferik nitq aparatı
5. Nitq qüsurlarını yaradan səbəblər
6. Uşaqlarda nitq patologiyasının səbəbləri
7. Kliniki təsnifata görə nitq qüsurları
8. Loqopediyanın neyro-fizologiya, neyro-psixologiya və nevrologiya ilə əlaqəsi
9. Sinir sisteminin üzvü xəstəlikləri
10. Nitq qüsurlarının pozulmasına səbəb olan xəstəliklərin potogenik terapiyası
11. Uşaqlarda nitq qüsurlarının tibbi cəhətdən öyrənilməsi
12. Dinamik afaziya
13. Semantik sensor afaziya
14. Erkən uşaqlıq çağlarında nitqin inkişafdan qalması
15. Fonematik. Leksik, qrammatik nitq komponentlərinin pozulması
16. Sensor alaliya
17. Funksional gislaliya
18. Mexaniki dislaliya
19. Anatomik – fizioloji çatışmamazlıq
20. Qapalı rinolaliya. Açıq renolaliya
21. Kəxələmə və onun təsnifatı, müayinəsi
22. Oxu və yazı qüsurlarının aşkar edilməsi metodları
23. Dizatriyanın kliniki formaları. Bulbar dizatriya
24. Pseudobulbar dizatriya
25. Qabıqaltı dizatriya

26. Nitq tempinin pozulması
27. İbtidai sinif şagirdlərində oxu və yazı qüsurlarının korreksiyasının əsas istiqamətləri
28. Qeyri-nitq simptomları
29. Daxili və xarici nitqin zəifləməsi
30. Poltem nitq
31. Poltem nitqin növləri
32. Kəkələmənin təsnifatı
33. Psixi inkişafın ləngiməsinin yaranma səbəbləri
34. Exolaliyanın növləri
35. Alaliyanın növləri
36. Rinolaliya zamanı səslərin pozulması
37. Defktologiya elmi
38. Nitq inkişafının mərhələləri
39. Autizm sindromlu uşaqlarda rast gəlinən problemlər
40. Serebral iflicin yaranma səbəbləri
41. Serebral iflicin növləri
42. Şifahi nitq qüsurlarına aid pozuntular
43. Yazılı nitq pozuntusuna aid qüsurlar
44. Nitqin ləngiməsi
45. Nitq qüsurlarının təsnifatı
46. Daun sindromu
47. Solaxayılıqla bağlı kəkələmə
48. Ağır eşidən uşaqların nitqi
49. Daun sindromlu uşaqların nitq qüsurları
50. Məktəbəqədər və məktəb yaşlı uşaqların loqopedik xüsusiyyətləri

XII.Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

Fənnin tədrisinin sonunda tələbələr Loqopediya kursundan müəyyən biliklərə malik olmalı, o cümlədən fənn haqqında fikirlərini əsaslandırmağı bacarmalıdırlar.

Loqopediya fənninin tədrisi zamanı tələbələrə tibbi biliklərin müxtəlif bölmələrinin və praktik işlərinin öyrədilməsi fənn üzrə qoyulan əsas tələblərdən biridir. Loqopediya fənninin tədrisi zamanı qoyulan tələblər aşağıdakı kimidir:

- Mühazirə mətninin hazırlanması,
- test tapşırıqları,
- referat işləri,
- imtahan sualları,
- fərdi tapşırıqlar,

Öyrənən tanış olur:

- “Loqopediya əsasları ” fənninin inkişafının aktual istiqamət və problemləri
- “Loqopediya əsasları” fənninin öyrənilməsində tibb sahəsində yeri, rolu və mövqeyi
- “Loqopediya əsasları” fənninin digər elmlərlə qarşılıqlı əlaqəsi

XIII. Tələbələri haqqında fikrinin öyrənilməsi:

“Loqopediya ” fənninin sillabusu “Məktəbəqədər təlim və tərbiyə ” ixtisasının tədris planı və Azərbaycan dili və ədəbiyyat əsasları fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus « Texnologiya və təsviri incəsənət» FBK-da müzakirə edilərək, təsdiq edilmişdir.
(“13 “ sentyabr 2019-ci il protokol №1)

Fənn müəllimi:

Muradova İlhamə

FBK sədri:

Bəşirova Ülkər

